

Evropské právo pro ekonomy

Michal PETR

I. Veřejná podpora

Principy

- ochrana vnitřního trhu
- ochrana efektivní soutěže
- narušení „mezistátní“ soutěže zvýhodněním určitých podniků nebo odvětví
(ochrana „národních šampionů“)
- unijním právem obecně zakázána (čl. 107 SFEU)
- Riziko navrácení veřejné podpory – povinnost poskytovatele vymoci poskytnutou podporu zpět, včetně úroků

1. Znaký veřejné podpory

- užití veřejných prostředků (i nepřímý, např. veřejný podnik)
- výhoda (jak pozitivní, tak „negativní“)
- selektivita
- způsobilost narušit soutěž a ovlivnit mezistátní obchod

ad Znaky veřejné podpory

Veřejné prostředky

- Stát, obce ...
- Příspěvkové organizace
- Státem kontrolované osoby

ad Znaky veřejné podpory

Selektivní výhoda

- Výhoda „jen někomu“ (podnik, odvětví)
- Co by se na trhu nestalo (*private investor principle*)

ad Znaky veřejné podpory

Selektivní výhoda, např.

- Granty a dotace
- Úvěry a zvýhodněné půjčky
- Garance a záruky
- Kapitálové injekce
- Slevy na daní, prominutí poplatků a veřejných plateb
- Zvýhodněný prodej pozemků a podniků
- Zvýhodnění exportu
- Preferenční tarify za dodávky energií, pokud nejsou opodstatněné
- Poskytování logistické a poradenské podpory
- Zvýhodněné odpisování
- Platby bonusů za účelem nalákání pracovníků do nového odvětví

ad Znaky veřejné podpory

Narušení soutěže a mezistátního obchodu

- V zásadě presumováno
- *De minimis* (200 000 EUR)
  - nedosahuje hodnot nutných pro narušení soutěže
  - ALE: povinná evidence

ad Znaky veřejné podpory

- Z** – **zvýhodnění** určitého podnikání nebo odvětví,
- V** - je poskytována z **veřejných** (státních) prostředků,
- O** - **ovlivňuje** obchod mezi členskými státy,
- N** - **narušuje** nebo hrozí narušením hosp. soutěže.

2. *Slučitelnost podpory*

- veřejná podpora podléhá *ex ante* kontrole Komise
- povinná notifikace členským státem, s výjimkou
  - blokové výjimky
  - podpora *de minimis* (200 000 EUR)
- Komise povolí podpory
  - sociální povahy poskytované individuálním spotřebitelům za podmínky, že se poskytují bez diskriminace na základě původu zboží nebo služby
  - určené k náhradě škod způsobených přírodními pohromami nebo jinými mimořádnými událostmi
  - podpory poskytované hospodářství určitých oblastí SRN postižených rozdělením Německa

ad Slučitelnost podpory

- Komise může povolit podpory napomáhající
  - hospodářskému rozvoji oblastí s mimořádně nízkou životní úrovní nebo s vysokou nezaměstnaností
  - uskutečnění významného projektu společného evropského zájmu nebo nápravě vážné poruchy v hospodářství některého členského státu
  - rozvoji určitých hospodářských činností nebo hospodářských oblastí
  - rozvoji kultury a zachování kulturního dědictví

- Obecná bloková výjimka (**GBER**)
  - Nejedná se o zakázanou podporu

3. Odpovědnost poskytovatele

- Za slučitelnost veřejné podpory odpovídá poskytovatel
  - Riziko navrácení podpory, úroků
  - Porušení rozpočtové kázně
  - Neplatnost smluv
- Notifikaci a řízení před Komisí zajišťuje stát – ÚOHS
  - Odpovědnost státu – riziko *infringement* řízení a pokuty
  - Nezbytná spolupráce, konzultace

II. Veřejné zakázky

Principy

- „stát“ je významným zadavatelem (cca 15 % HDP)
- zvýhodňování určitých dodavatelů může významně narušit soutěž (i pokud nejde o zvýhodnění – podporu)
- umožnit celoevropskou účast dodavatelů na veřejných zakázkách – vnitřní trh
- úprava ve směrnících (relativně časté revize)
  - tzv. **směrnice pro veřejný sektor**: zakázky na stavební práce, dodávky a služby
  - tzv. **směrnice pro veřejné služby**: podniky v odvětví vodního hospodářství, energetiky, dopravy a poštovních služeb
  - tzv. **směrnice o koncesích**

1. Veřejné zakázky

- úplatné provedení stavebních prací, dodání výrobků nebo poskytnutí služeb
- koncese: zhotovitel dostává – zcela nebo zčásti – namísto úplaty právo dílo využívat, nese riziko
- finanční limity nastavované nařízením Komise (např. 4 845 000 EUR u zakázek na stavební práce)

2. Regulace v ČR

- Povinnost transponovat směrnice
- Obdobná právní úprava i pro „podlimitní“ zakázky a koncese (tj. ty, na které se nevztahuje unijní právo)
- Z. č. 134/2016 Sb.

3. Zadávací řízení

- zveřejnění v Úředním věstníku EU
- základem **otevřené řízení** – pro každého zájemce
- výjimečně
  - omezené řízení: pouze uchazeči oslovení zadavatelem
  - vyjednávací řízení: podmínky zakázky dojednány se zadavatelem zvolenými uchazeči
  - soutěžní dialog: vyjednávání o cíli zakázky

Děkuji Vám za pozornost ...

Michal PETR
michal.petr@upol.cz